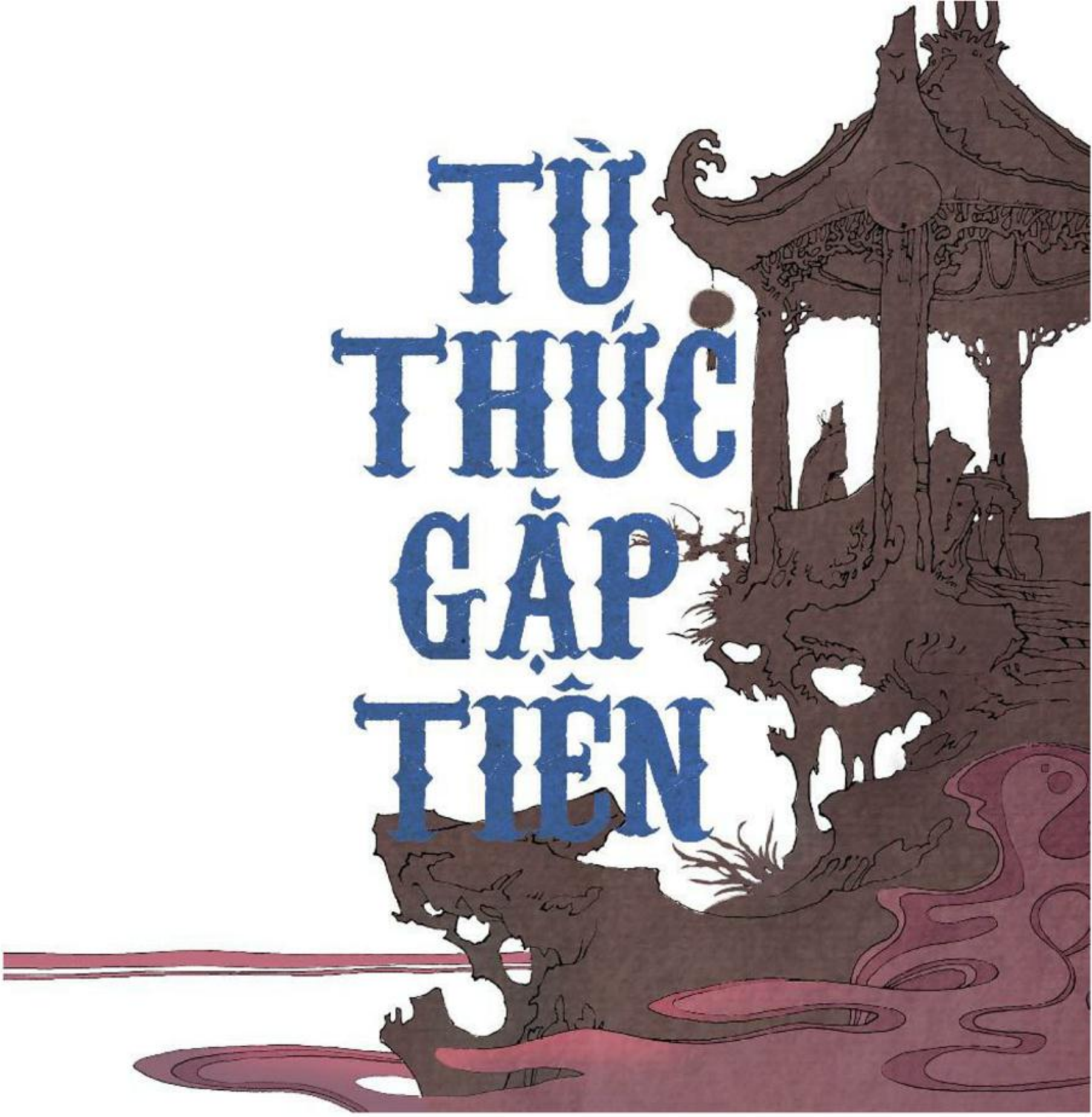
TỪ THỨC GẶP TIÊN

tranh truyện cổ tích Việt Nam

nhã nam
NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT

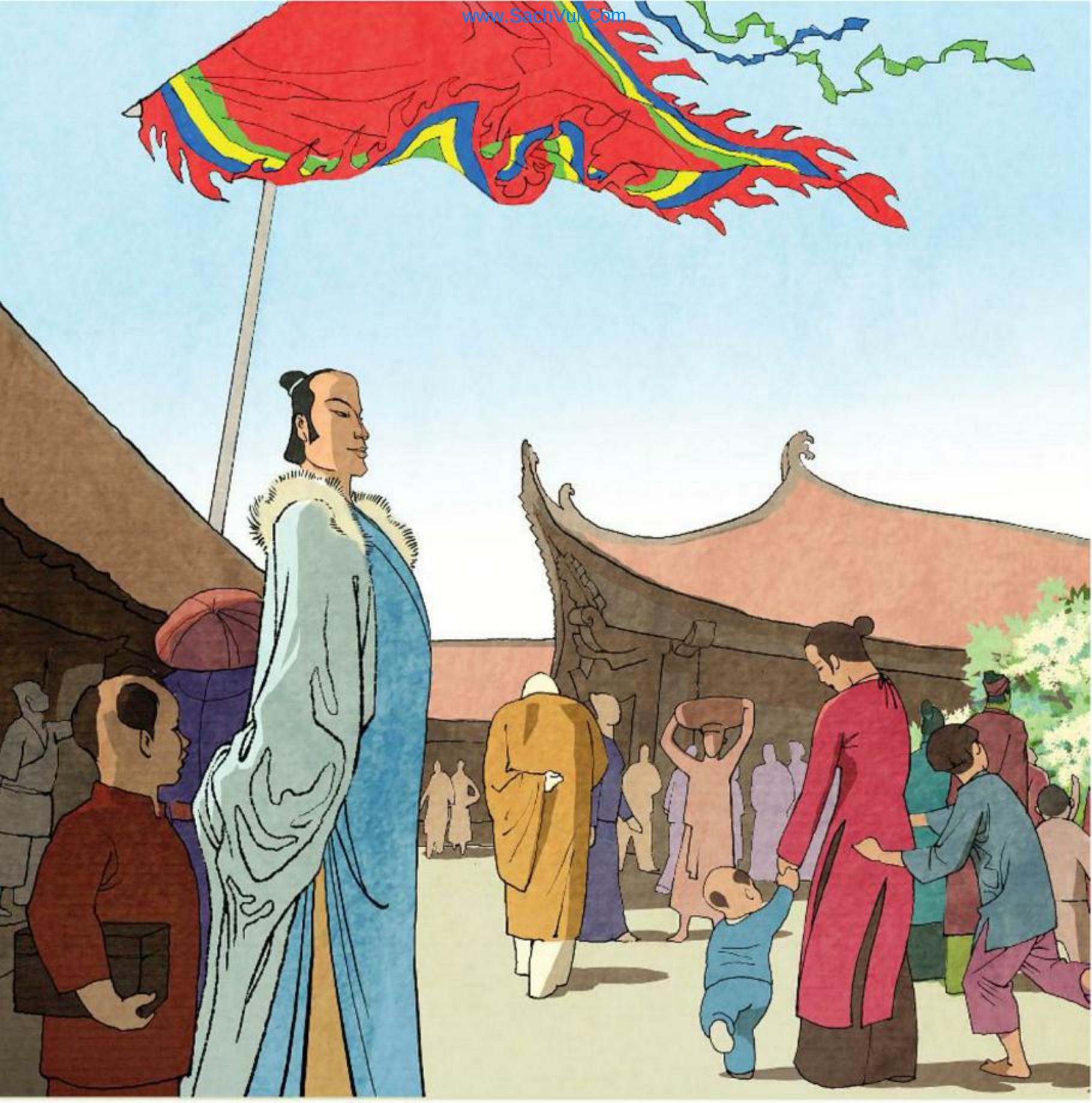
TỪ THỨC GẶP TIÊN

THỤ NHO *kể*, HÀ DŨNG HIỆP *vẽ*

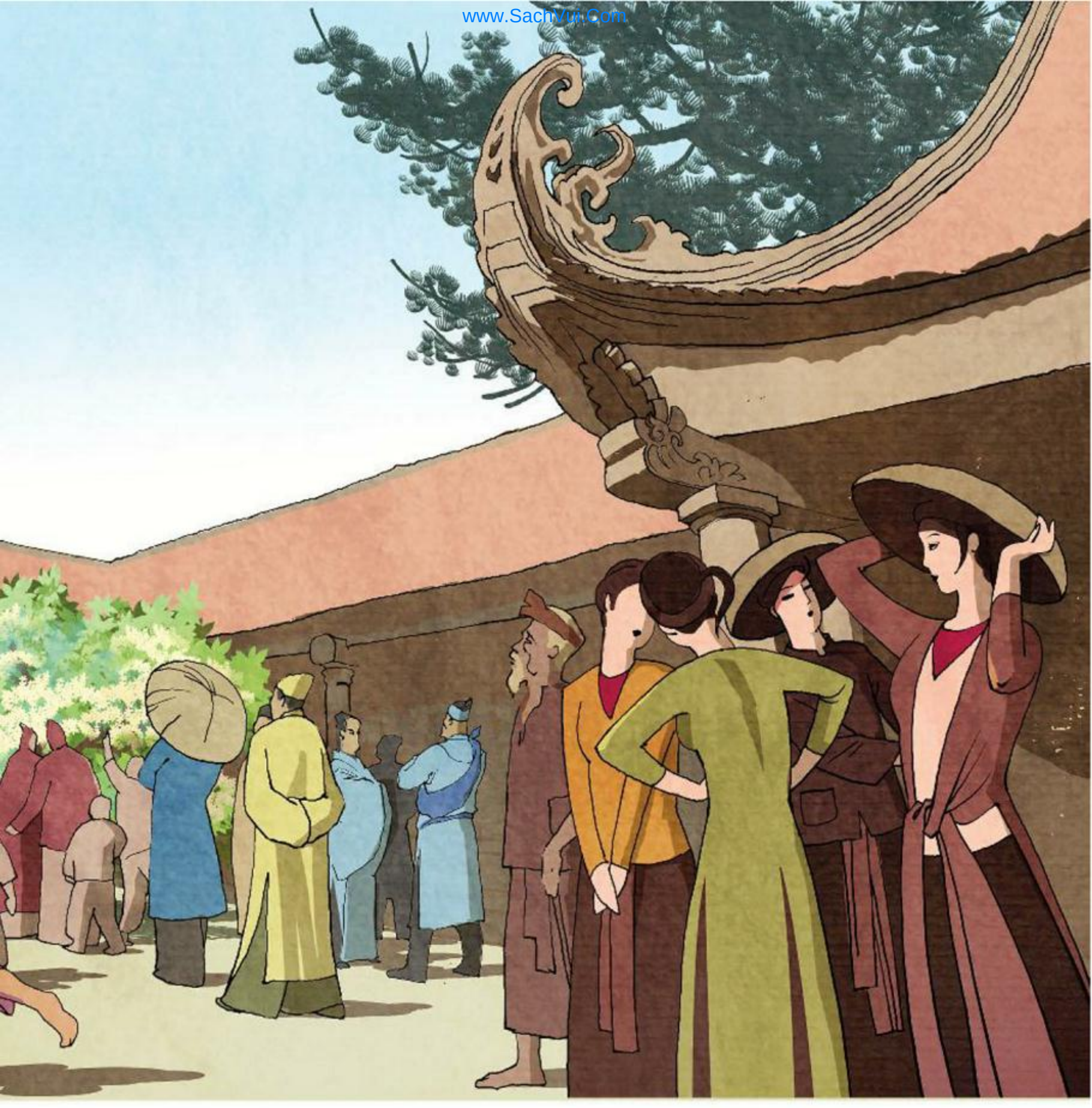
nhã nam
NHÀ XUẤT BẢN
MỸ THUẬT

www.SachVui.Com

Ở châu Ái vào đời nhà Trần có một chàng trẻ tuổi tên là Từ Thức. Chàng vốn là con quan lớn, được hưởng phụ ấm, nên được bổ một chức tri huyện ở xứ Bắc. Trong vùng, có một ngôi chùa danh tiếng, Từ Thức thường hay đến đó vãn cảnh.

www.SachVui.com

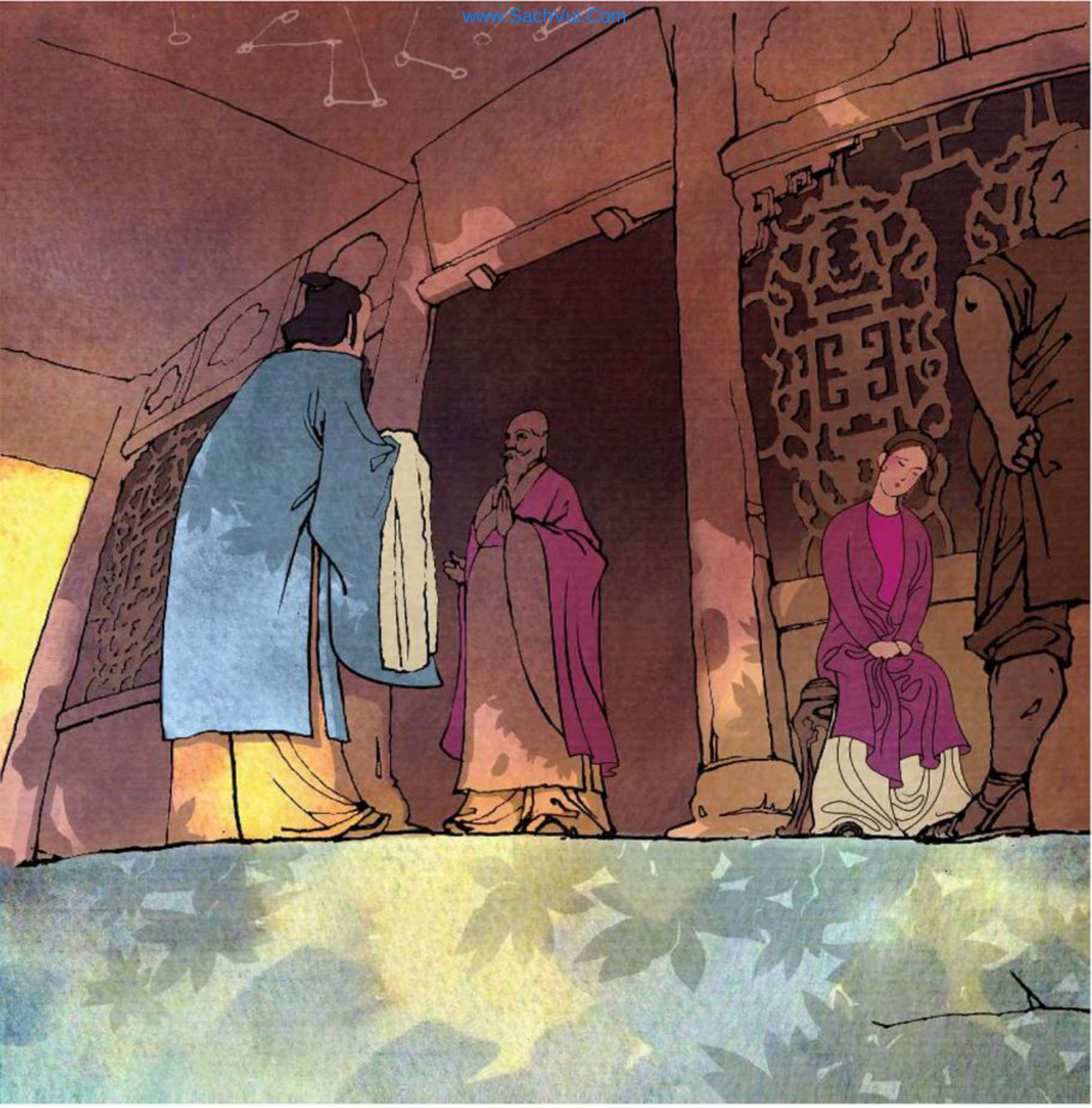
Trong sân chùa có một cây mẫu đơn lâu năm, dáng như cổ thụ, hoa trắng như tuyết, ai cũng trầm trồ là kỳ hoa dị mộc. Mỗi năm đến kỳ hoa nở, dân thập phương đến xem hoa nô nức như trảy hội.

www.SachVui.Com

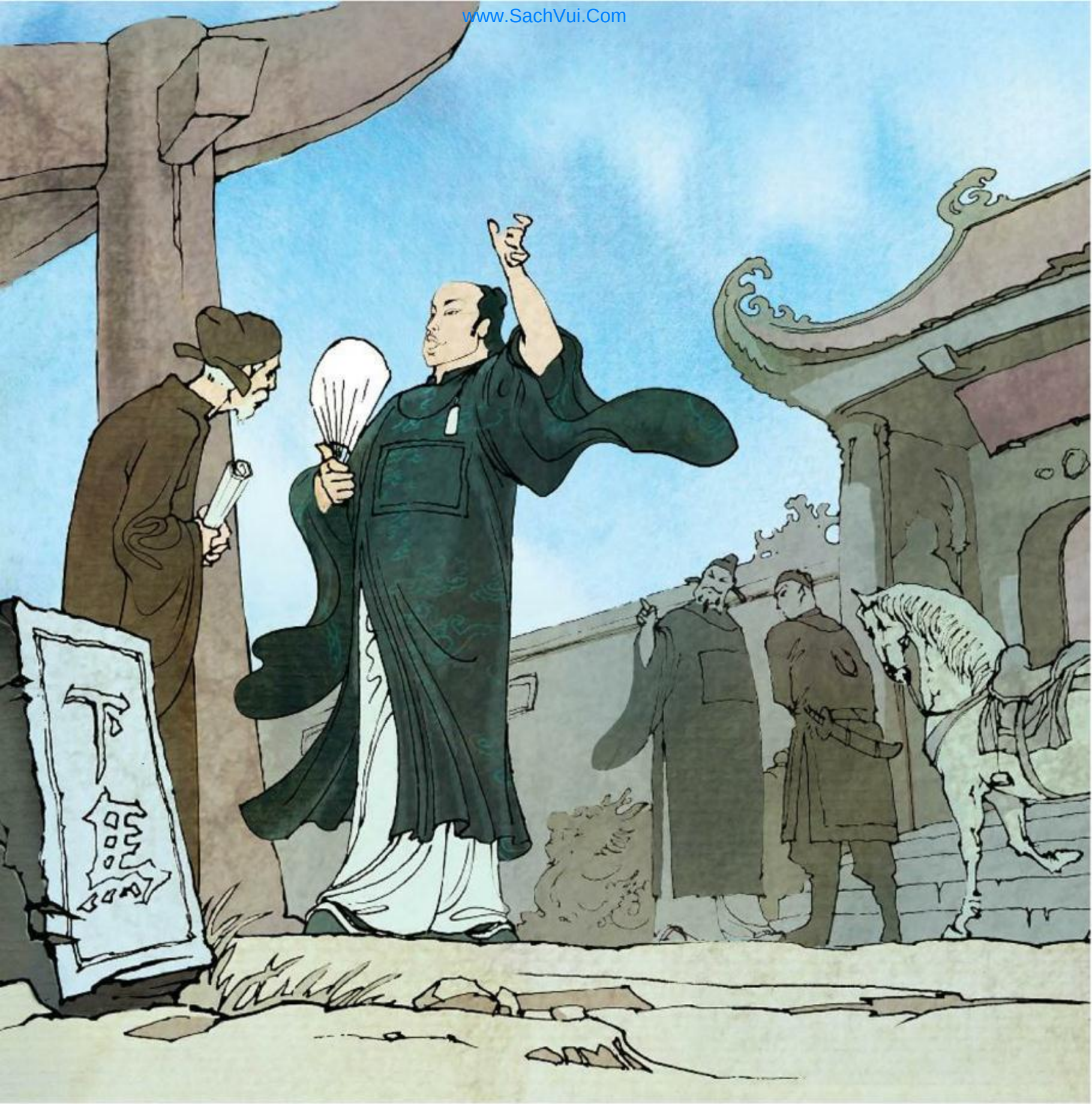
Năm đó, trong đám hội xem hoa, có một cô gái tuổi độ đôi tám, xinh đẹp tuyệt trần. Cô gái ngắm hoa như si như mê, hồi lâu, cô đưa tay vin một cành hoa, nào ngờ, cái cành giòn liền gãy xuống.

www.SachVui.Com

Mấy người coi hoa tức thì giữ lại để bắt vạ. Chẳng ngờ trời đã xẩm tối mà vẫn không có ai đến chuộc người. Từ Thức cũng đến chùa ngày hôm đó, nghe chuyện, động lòng thương, bèn cởi áo cừu gấm trắng đưa vào tăng phòng để chuộc lỗi cho người con gái. Việc bẩm lên, sư cụ nể tình mới tha. Ai nấy đều khen quan huyện là người nhân đức.

www.SachVui.Com

Song quan trên thì không mấy khi cất tiếng khen chàng. Chàng là người hay rượu, mến trà, khoái đàn, ưa cảnh, và hễ có dịp là đẩy đưa ngâm vịnh... vốn chẳng hợp với quan trường, đã thế nhiều khi các quan còn thấy nói năng có hàm ý cao viễn, kiêu ngạo...

www.SachVui.Com

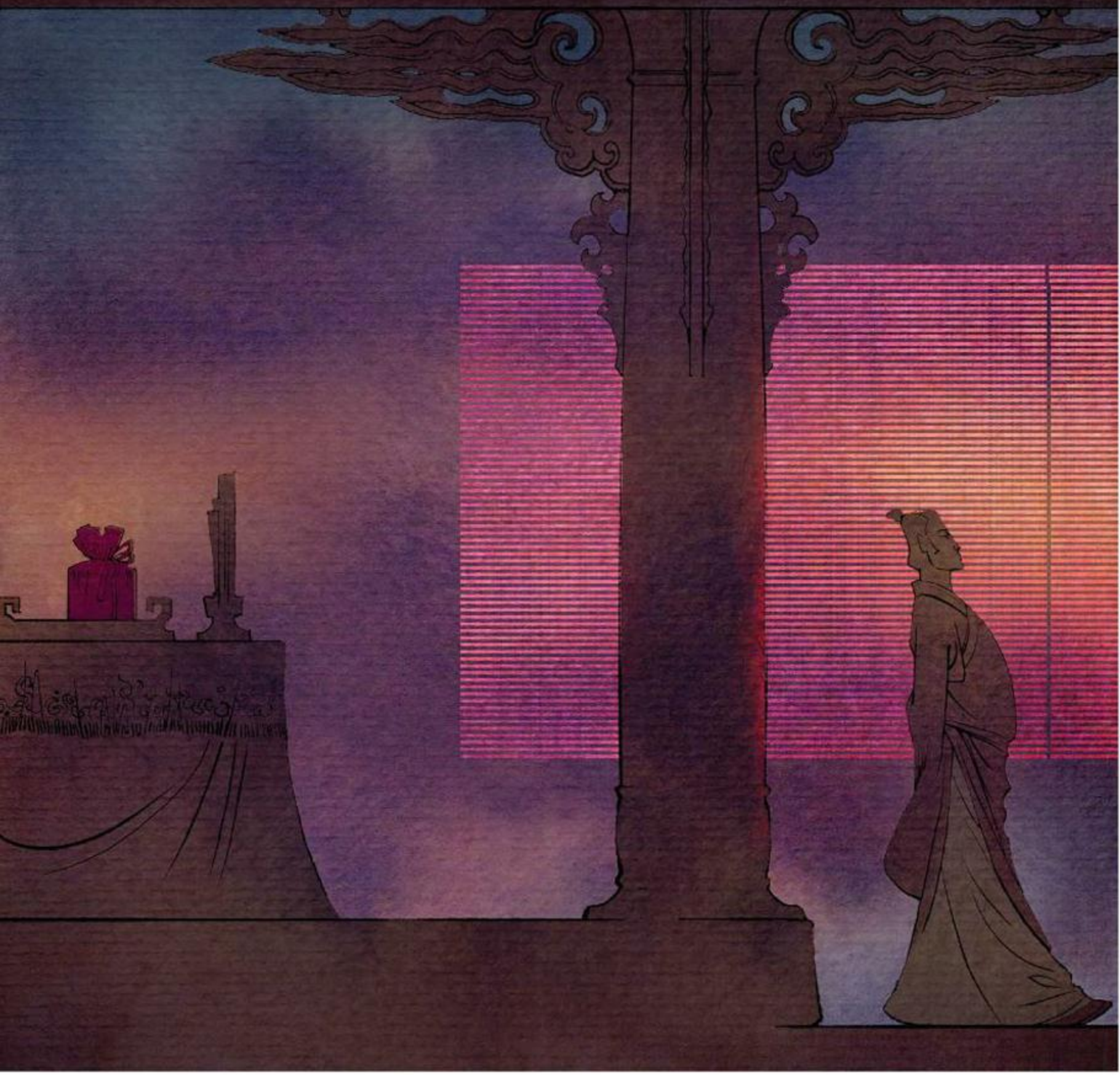
Ít lâu sau, vì để chậm thuế, sổ sách ùn lại, Từ Thức bị quan đầu tỉnh gọi lên mắng rằng: "Thân phụ thầy làm quan được đến nhất phẩm, thế mà thầy làm quan tứ phẩm cũng không xong hay sao?" Chàng thấy rất nhục.

www.SachVui.Com

Đêm về, nằm vắt tay lên trán, rồi lại thắp nến, ngồi trước án thư đọc bài thơ từ quan của Đào Uyên Minh ở bên Tàu. Càng đọc, càng thấy phải, chàng bèn than rằng: "Ta cũng vậy, cớ sao phải vì mấy đồng bạc mà khom lưng cho khổ? Chi bằng cứ bỏ quách!"

www.SachVui.Com

Sáng hôm sau, chàng dậy sớm, trả lại ấn tín ở công đường, từ quan về quê.

Chàng đã sớm yêu cảnh hang động ở huyện Tống Sơn gần quê, bèn làm nhà ở đấy. Từ bấy giờ, thường sai một thằng nhỏ mang theo rượu ngon, trà thơm đi du ngoạn, hễ đến đâu ưng ý thì lại ngả ra nhâm nhi. Phàm những nơi non xanh nước biếc ở châu Ái, không đâu không có thơ đề vịnh của Từ Thức.

Một sớm tinh sương, chàng tỉnh dậy, trông ra cửa bể Thần Phù, thấy cách xa vài chục dặm có mây ngũ sắc đùn kết lại như một đóa sen lớn mọc trên mặt nước. Chàng vội chèo thuyền ra thì thấy trong mây có một trái núi thanh tú vô cùng. "Ta lang bạt kỳ hồ đã khắp," Từ Thức nghĩ bụng, "thế mà núi này thì tuyệt không hay biết, đây chính là non tiên lạc xuống, vết thần hiện ra chăng?"

Chàng bèn cho thuyền cập vào. Ngước mắt nhìn lên, chỉ thấy núi đá cao chất ngất như thành trời, có mọc cánh may ra mới lên được. Thật là:

Sừng sững vách cao vạn trượng
Mây lành vấn vít thiên thai
Mỗi bước ngập ngừng mỗi bước
Dấn vào tiên cảnh bồng lai...

Từ Thức còn đang tần ngần thì thấy có một chỗ cơ hồ vách đá mới nứt ra thành hang. Vội vàng vén áo đi vào, đi được mấy bước, thì như thể cửa hang đã bị bít lại. Tất cả tối đen như mực. Nghĩ bụng phen này chết mất, lấy tay sờ soạng khắp cả mới nhận thấy có một khe nước nhỏ, ngoằn ngoèo tựa ruột dê, bèn lần theo. Mò mẫm trong bóng tối chừng một dặm thì thấy có lối đi lên, mỗi bước mỗi sáng sủa...

Cứ đi mãi mới biết đã lên đỉnh núi, nhìn ra thấy bầu trời như thấp xuống, mây xanh ráng đỏ la đà bên những loài tùng bách; chim kêu, vượn hót thanh bình, vui vẻ bên thác... Khắp xung quanh tòa nọ tiếp nối đài kia nguy nga tráng lệ; trên các lối đi những loài hoa cỏ Từ Thức chưa thấy bao giờ đua nhau khoe sắc... Chàng nghĩ đây nếu không phải là cõi thần tiên thì ắt cũng là chốn đào nguyên của các bậc hiền nhân lánh thế...

"Lang quân nhà ta tới rồi!" Từ Thức còn đang bồi hồi thì nghe tiếng hai người con gái mặc áo xanh trỏ chàng mà cười nói khúc khích rồi chạy biến đi. Một lát sau, vẫn hai nàng ấy xuất hiện nói: "Phu nhân sai chúng tôi mời chàng vào tiếp kiến!"

Từ Thức theo họ bước ngang qua những điện quỳnh, gác ngọc, hồi lâu tới một tòa lâu đài, lên lầu có một phu nhân dáng vẻ cao quý ngồi trên giường thất bảo, thấy chàng bèn mời ngồi và tủm tỉm cười nói: "Thế nào, chàng đã thỏa nguyện hay chưa? Duyên lành gặp gỡ có còn nhớ hay không?"

Từ Thức bối rối thưa: "Tôi chỉ là kẻ dật sĩ ở Tống Sơn, vốn quen cảnh nay đây mai đó, hôm nay mạo muội tới đây, biết đã lạc vào tiên giới... song vẫn dám xin đôi lời chỉ bảo cho rõ." Phu nhân cười: "Đây là núi Phù Lai, một trong ba mươi sáu động tiên bồng bềnh ngoài biển cả, tan hợp tùy duyên, chàng biết sao được. Còn ta là địa tiên ở Nam Nhạc, cai quản chốn này, thấy chàng là người cao nghĩa nên mới làm phiền mời tới."

Nói đoạn, đưa mắt bảo con hầu gọi người. Giây lát có một tiên nữ bước ra. Từ liếc mắt nhìn trộm, thì ra là người con gái làm gãy cành hoa ngày trước. Bà tiên trỏ cô gái nói: "Em nó là Giáng Hương, con ta, ngày trước gặp phải cái nạn xem hoa được chàng cứu giúp, ơn ấy là duyên trời định, nay cho nó kết duyên để báo đền."

Thế là ngay đêm ấy phu nhân cho đốt đèn mỡ phượng, trải đệm tơ tằm, chăn lông ngỗng cho hai người làm lễ giao bái rồi thành thân.

Sáng hôm sau, quần tiên đến mừng. Có người cưỡi kỳ lân đến, có người đi xe gió đến, có người cưỡi rồng đến, có người cưỡi bạch tượng đến, có người ngồi kiệu mây đến... Phu nhân đãi yến, sai múa khúc Nghê Thường. Thức ăn toàn giò rồng, chả phượng, gỏi cá kình; thức uống toàn các thứ rượu huýt-ki, cốt-nhạt... Giáng Hương rót rượu mời khách. Từ Thức nhìn má nàng hây hây đỏ, tay tiên như búp hoa lan mà tưởng mình như đang ở giấc mộng nào...

Quần tiên rượu vào, ồn ào bàn tán. "Cứ bảo ngọc nữ không chồng, lời ấy giờ ai tin được nữa!" một tiên ông nói. Mọi người đều cười. "Đem xác phàm ở cõi thế mà gá với thân tiên ở trên mây, chú rể đây mới là tốt phúc!" một tiên bà nói. Phu nhân bèn nói: "Tơ trời lắm mối, nói ra e chẳng khỏi hồ đồ! Vả lại, tân lang còn ngồi đây, ta chẳng nên nói điều hơn thiệt!" Mọi người đều cho là lời nói phải.

Mặt trời xế núi, quần tiên lại tản đi hết. Từ Thức mới đùa Giáng Hương rằng: "Giờ ai lại về chỗ nấy, sống mãi trong tiên cảnh cô liêu, đó là vì không có lòng dục, hay có mà phải cố đè nén?" Nàng đổi sắc mặt nói: "Bọn họ đều là khí huyền nguyên, không cần gạn mà lòng tự trong, không cần tu mà thân tự sạch, chẳng như thiếp, tuy thân ở đền quỳnh mà lòng theo cõi tục. Chàng đừng lấy thiếp mà suy ra thế." Từ Thức bèn kéo nàng vào lòng.

Trên khắp cõi thế gian, ai được như chàng? Sớm xem sương sa ở núi Nam, chiều ngó mây đùn ở bể Bắc, tối nâng chén đặt vài câu thơ, khuya ôm người ngọc... Cuộc sống tiêu dao tự tại chẳng nghĩ đến ngày tháng. Chàng chắc chẳng ngờ, trong cái nhìn có phần vô tư trễ nải của mình, đã có mầm bất tử...

Song thời gian như bóng câu qua cửa sổ. Từ Thức chẳng mấy chốc nhận ra mình đã ở nơi này được một năm: sen trong ao đã thay lá biếc. Một nỗi nhớ nhà bâng khuâng dâng lên trong lòng chàng. Từ lúc ấy, nhiều khi, đêm trăng thanh khiến chàng thấy trống trải, tiếng sóng vỗ khuya khiến chàng thao thức, trằn trọc... Và tảng sáng, chàng bỗng thấy như thể đang nhớ một tiếng gà gáy ở quê nhà.

Một hôm, chàng nhìn thấy một con thuyền đi về phương Nam, bèn trỏ và nói với Giáng Hương: "Nhà tôi ở phía đằng kia kìa... Song mênh mông bể sở, chẳng biết là ở chốn nào!" Đoạn chàng tiếp: "Nàng ơi! Tôi xa nhà đã lâu, muốn nàng nể tình cho về thăm quê một chuyến có được không?"

Giáng Hương nghe vậy ngần ngừ mãi không thôi. Từ Thức bèn năn nỉ: "Tôi về chỉ để gặp gia đình, bè bạn vài ngày cho đỡ nhớ. Việc nhà yên rồi tôi sẽ trở lại cùng nàng sống cho tới già thì thôi!" Giáng Hương khóc lóc nói: "Thiếp chẳng dám lấy tình chồng vợ mà ngăn chàng trở lại, nhưng cõi trần hạn hẹp, kiếp người chóng qua, thiếp chỉ sợ chàng có về thì cũng chẳng thấy đâu được cảnh ngõ liễu hoa vườn ngày trước!"

Nàng đi thưa chuyện với phu nhân. Phu nhân nói: "Không ngờ anh ta còn quyến luyến bụi trần đến vậy! Thôi, cứ để anh ta đi... Con cũng chớ buồn làm gì!" Đoạn phu nhân cấp cho chàng một chiếc xe mây để đi về.

Lúc giã biệt, Giáng Hương gạt nước mắt đưa cho chàng một phong thư viết trên lụa, bảo chàng khi nào về tới nơi hãy mở. Từ Thức cầm thư, an ủi nàng rằng sẽ sớm quay lại, đoạn bước lên xe mây.

Trong chớp mắt, đã về đến quê nhà. Nhưng chàng thấy ngờ ngợ: núi kia sông nọ hãy còn đó, nhưng sao cảnh vật, nhà cửa như đã đổi khác hết... Chàng hỏi thăm thì tên làng vẫn thế, song tên người thì chẳng ai hay. Sau cùng, chàng tìm các cụ già trong làng xưng danh để hỏi, thì có một cụ nói: "Thủa bé tôi có nghe nói một cụ tam đại nhà tôi cũng có tên vậy. Ông cụ làm quan đời nhà Trần, sau treo ấn từ quan rồi đi vào hang núi mất tích, đến nay có khi đã cả trăm năm. Giờ đã qua mấy đời vua Lê."

Từ Thức bàng hoàng tỉnh ngộ. Định quay trở lại thì xe mây đã tan mất. Buồn bã, chàng mở thư ra đọc, thấy có câu: "Kết lứa ở trong mây, duyên xưa đã hết, tìm non tiên nơi góc bể, dịp khác còn đâu!" mới hiểu đấy là lời vĩnh biệt từ trước của Giáng Hương.

Chàng bèn mặc áo cừu nhẹ, đội nón lá, đi mãi vào trong núi Hoành Sơn, rồi sau đó, cũng chẳng ai biết là đi đâu mất.

TỪ THỨC GẶP TIÊN
Bản quyền © Công ty cổ phần Văn hóa và Truyền thông Nhã Nam, 2010.

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT
44B Hàm Long, Hoàn Kiếm, Hà Nội
ĐT: 04 38225473 - 04 39436126; Fax: 04 39436133

Chịu trách nhiệm xuất bản
CỒ THANH DAM
Biên tập: Minh Châu
Trình bày: Kim Liên

In 5.000 cuốn, khổ 15 x 21cm tại Công ty CP In Truyền thông Việt Nam.
Căn cứ trên số đăng ký kế hoạch xuất bản: 314-2010/CXB/03-24/MT và quyết định xuất bản số 168/QĐ-MT của Nhà xuất bản Mỹ Thuật ngày 4.5.2010.
In xong và nộp lưu chiểu năm 2010.

Liên kết xuất bản và phát hành:
Công ty Văn hóa & Truyền thông Nhã Nam
1B/IF1, Thái Thịnh, Đống Đa, Hà Nội
Điện thoại: 04.35146875 - Fax: 04.35146965
Website: www.nhanam.vn
Email: nhanambook@vnn.vn

Chi nhánh tại TP Hồ Chí Minh
Nhà 015 Lô B chung cư 43 Hồ Văn Huê,
Phường 9, Quận Phú Nhuận, TP Hồ Chí Minh
Điện thoại: 08 38479853 - Fax: 08 38443034
Email: nhanamhcm@hcm.fpt.vn